

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 259/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 105/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. marca 2023 a doplnenou podaním z 2. mája 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 105/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovatelia zároveň navrhujú, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie vo výške 2 310 eur každému zvlášť a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva že sťažovatelia sú žalobcami v konaní o zriadenie vecného bremena týkajúceho sa vybudovania, napojenia a užívania inžinierskych sietí, práva prechodu pešo a prejazdu motorovými a nemotorovými vozidlami vedenom na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 31 C 138/2017. Okresný súd po 3 rokoch a 7 mesiacoch vydal meritórny rozsudok, ktorý ale obe strany konania napadli odvolaním. Napadnuté konanie na krajskom súde v čase podania ústavnej sťažnosti trvalo jeden a pol roka.

II. Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti namietali celkovú dĺžku napadnutého konania krajského súdu, pričom tvrdili, že dĺžka odvolacieho konania v trvaní 1 roka a 6 mesiacov je neprimeraná, a teda odôvodňuje konštatovanie porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

4. Sťažovatelia tvrdili, že predmetnú vec nemožno hodnotiť po právnej a ani faktickej stránke ako zložitú, pretože tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Zároveň sťažovatelia poukázali aj na to, že ani keby bola vec zložitá, nezbavuje to krajský súd zodpovednosti za prietahy spôsobené neodborným vedením a nesprávnou organizáciou práce. Sťažovatelia tiež uviedli, že v preskúmvanej veci neexistujú žiadne okolnosti týkajúce sa dĺžky konania, ktoré by mohli byť pripočítané im. Sťažovatelia sú aktívnou stranou sporu, sú zastúpení advokátom, včasne reagujú na akúkoľvek výzvu. Krajskému súdu sťažovatelia vyčítajú, že nerobí žiadne úkony na odstránenie ich právnej neistoty, pretože do času podania ich ústavnej sťažnosti ani nenariadil pojednávanie

5. Sťažovatelia konštatovali, že rozhodnutie v napadnutom konaní má pre nich podstatný význam, pretože ide o zriadenie vecných bremien v prospech stavby, resp. užívania ich rodinného domu. Stále neskončené odvolacie konanie má preto negatívny dopad aj na ich psychickú pohodu. Rovnako dĺžka napadnutého konania ovplyvňuje značným spôsobom aj ich finančnú situáciu, pretože navyšuje trovy právneho zastúpenia a tiež spôsobuje, že stále nie sú schopní ani len skolaudovať stavbu, ktorá je tak aj prakticky nepredajná.

6. Sťažovatelia si zároveň uplatnili náhradu finančného zadosťučinenia každý osobitne vo výške 2 310 eur. Sťažovatelia túto sumu podopreli pomerne zložitým výpočtom, keď uviedli, že za prvé dva roky trvania konania (zrejme vychádzali z celkovej dĺžky konania aj na prvostupňovom súde, hoci ich ústavná sťažnosť smeruje iba proti postupu odvolacieho súdu, pozn.) si uplatňujú finančné zadosťučinenie vo výške 350 eur až 465 eur za rok, pričom za nasledujúce časové obdobie po prvých dvoch rokoch si uplatňujú sumu 700 až 930 eur za rok. Výslednú sumu navýšili o 50 % z dôvodu zachovania vzťahu primeranosti medzi utrpenou ujmom a poskytnutým odškodnením, o 20 % z dôvodu, že na prietahoch nemali žiadne zavinenie, a ďalších 20 % z dôvodu, že prietahy vznikli iba z dôvodu nečinnosti krajského súdu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť

(napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

11. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

12. Celková dĺžka napadnutého súdneho konania pred krajským súdom predstavovala v čase podania ústavnej sťažnosti jeden a pol roka. Ústavný súd uznáva, že dĺžka tohto odvolacieho konania nie je ideálna, ale vzhľadom na to, že postup odvolacieho súdu vo všeobecnosti nie je pre strany konania taký viditeľný (pretože spočíva najmä v preštudovaní napadnutého rozsudku vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ako aj odvolacej argumentácie strán v konaní, pozn.) ako postup prvostupňového súdu (ktorý nariaďuje termíny pojednávania, a teda koná takpovediac pod drobnohľadom sporových strán) a toto odvolacie konanie zároveň nepresahuje dva roky, nemožno uzavrieť, že by zo strany krajského súdu išlo o takú nečinnosť, ktorú by bolo potrebné považovať za „zbytočné prietahy“, ktoré by zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania.

13. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že sťažovatelia svojou ústavnou sťažnosťou napadli iba postup krajského súdu, preto mohol potenciálne porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov posudzovať iba vo vzťahu k tomuto súdu.

14. Ústavný súd zhodnotením už uvedených troch kritérií a s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania vo vzťahu ku krajskému súdu namietanú v ústavnej sťažnosti konštatuje, že nemožno v tomto prípade uvažovať o takých priet'ahoch, ktorých intenzita by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľmi označených práv. K uvedenému záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok EŠLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok EŠLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66, rovnako tak aj napr. IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020).

15. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

17. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého súdneho konania signalizoval vznik priet'ahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľom, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložili ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu